

De vooruitgang; eindelijk waterleiding

Schoon water gewoon uit de kraan

Janny Roos - Museum Hoeksche Waard

Museum Hoeksche Waard bestaat 50 jaar. Dit wordt gevierd van maart 2018 tot maart 2019. In de expositie '4000 jaar Hoeksche Waard' in boerderij Oost Leeuwenstein in Heinenoord, wordt de bezoeker meegenomen langs 50 onderwerpen, die samen de geschiedenis van de Hoeksche Waard vertellen. Zij zijn onderwerp van een wekelijkse column.

Je moet van een zekere leeftijd zijn en ook nog in Goudswaard, Piershil of Nieuw-Beijerland hebben gewoond, om nog te weten hoe het leven eruit zag zonder schoon water uit de kraan. Er was een pomp of een regenton of -put met een emmer aan een touw of ketting, ook wel aker genoemd, waarmee het water uit de put werd getakeld. Het regenwater werd vanaf het dak via de dakgoot en een regenpijp naar de ton of de put geleid. Er waren preciezen, die tussen de regenpijp en de ton of put nog een grintbak hadden om het water enigszins te filteren. En die bij regen na lange droogte de pijp lostrokken, zodat dak en goot eerst een beetje schoon konden spoelen. Er waren ook rekkelijken die dat allemaal niet deden. In beide gevallen moest het water natuurlijk worden ge-

kookt voor consumptie, maar dat gebeurde lang niet altijd. Velen overleefden dat zonder problemen, maar niet iedereen.

Dat blijkt wel uit cijfers uit Oud-Beijerland, waar in 1866 nog 56,4 promille van de bevolking bezweek aan besmettelijke ziektes. Dit

TWEE EMMERTJES WATER HALEN, TWEE EMMERTJES POMPEN.....

dorp kreeg als eerste in de Hoeksche Waard in 1888 'Hoogdrukwaterleiding'.

In 1920 stierf nog 'maar' 12,3 promille van de Oud-Beijerlanders aan besmettelijke ziektes, wat afgezet tegen de 56,4 promille in 1866, een spectaculaire verbetering was. Het was de Vooruitgang met een hoofdletter. In om-

Waterfilter voor particulier gebruik. Te zien op de expositie '4000 jaar Hoeksche Waard'. Foto: Wilma Kapoen.

ringende gemeenten bleef dat niet onopgemerkt en ook die wilden schoon drinkwater uit de kraan. Net als in Oud-Beijerland had het allemaal veel voeten in de aarde. Bestuurders vonden het erg duur. In Oud-Beijerland had de aannemer W. Bottenberg uiteindelijk het initiatief ge-

nomen, wat de goedkeuring van de gemeenteraad kon wegdragen. De financiering kwam vooral rond dankzij notabele inwoners van het dorp.

De eerste die volgde was Heinenoord in 1910. 's-Gravendeel en Strijen kregen kraanwater in 1915, Numans-

dorp in 1919 en in de jaren '20 konden ook in Puttershoek, Maasdam, Mijnsheereland, Westmaas, Klaaswaal en Zuid-Beijerland de kranen worden gemonteerd. In Goudswaard, Piershil en Nieuw-Beijerland werd in de gemeenteraden de waterleiding menigmaal bepleit

en bediscussieerd, maar wegens geldgebrek kwam het er niet van. Het zou nog tot 1952 duren voordat de inwoners van de drie dorpen de handen niet alleen konden wassen in onschuld, maar ook in kraanwater.

 www.museumhw.nl